

Nu fyller Arne Johansson på Härnåset 100 år.

Ur Lysekilsposten 2019-10-10.

Av Terje W. Fredh

När LP nyligen besökte Arne Johansson, Ed, Härnåset höll han på att läsa boken "Hundraåringen som klev ut genom fönstret och försvann" Passande bok för den 13 oktober fyller Arne 100 år.

Foto Terje W Fredh

**Arne Johansson, Ed, Härnåset fyller 100 år den
13 oktober**

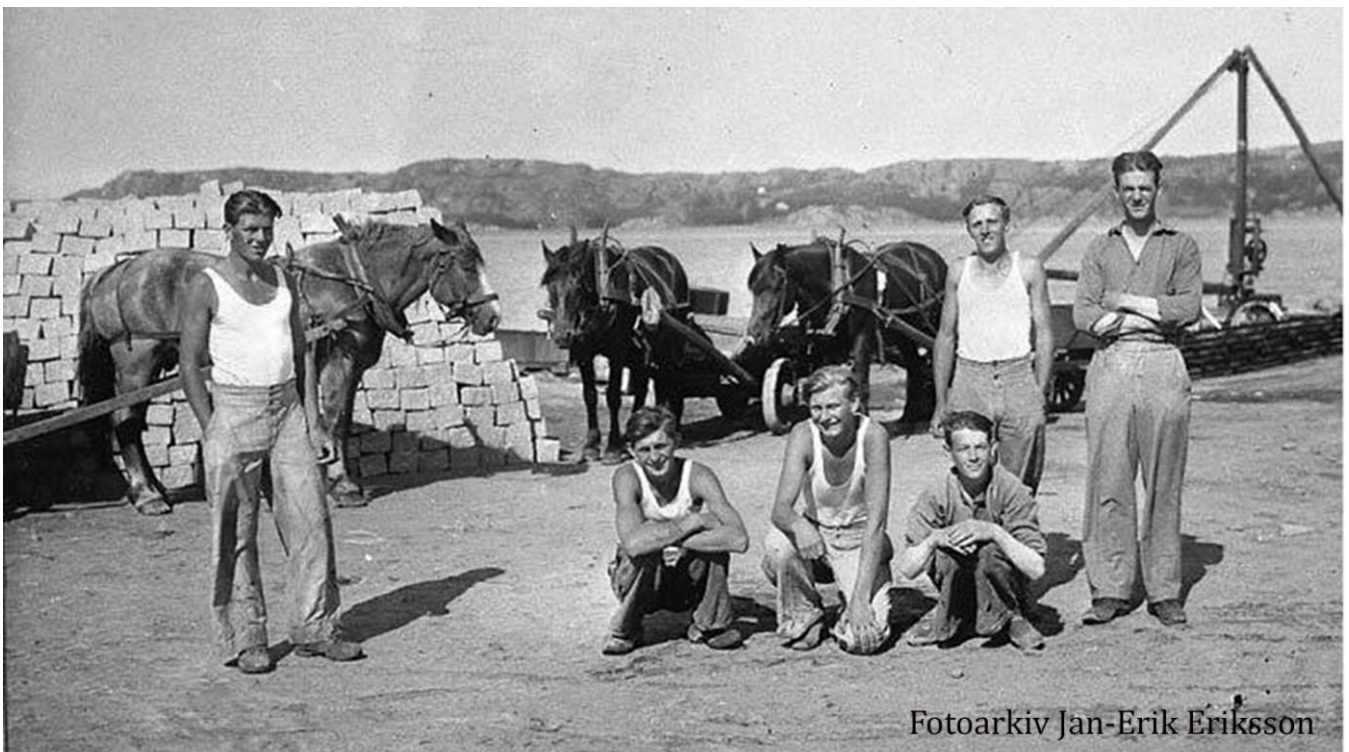
De aktiva åren jobbade han som lantbrukare och stenkörare från brotten till Fågelvikens brygga. Nu med pigg hjärna och endast krämpor i benen, bor Arne hemma i eget hus, intill den gård som han och hans far brukade.

Uppväxt med fem syskon, föräldrarna hade gård, skolgång varannan dag i Fågelvikens skola. Började tidigt, att valla kor och lärde sig efter hand hur ett lantbruk skulle skötas. Ed ligger inte lång från Slävik som hade båtförbindelse med Malmö genom skepparparet Hjalte. Arnes mamma skötte hönsen, äggen körde Arne till bryggan. På Malmö köptes äggen och potatis av handlarna Eriksson och Engberg. Arne har många minnen och visar upp ett krokigt finger.

- Jag och min äldre bror skulle ta emot tegelpannor från en tak, pannorna kom så snabbt att det var svårt att hålla undan, när dagen var slut svimmade vi båda två av utmattning. 1940 när krig et bröt ut skickades hästkunnige Arne och hans kamrat till Uddevalla. Där lastade man hästar i godsvagnar med adressat svenskfinska gränsen. Vi bodde i vagnarna, resan tog två dygn, det var varmt och gott, sedan var det tält längs gränsen. Ingen klagade. Vi var vana vid det enkla.

Arne har flera exempel på kraftkvinnor från barndomen. En kvinna födde barn i en smedja, när mannen gick dit för att söka efter henne hade maken gått ner till sjön för att tvätta sig!

Slävik, en bit från Arnes gård, var en knutpunkt med brygga där båten till Malmö lade till. Bussen kom med folk och gods från Brodalen. Båtens maskin hördes på långt håll, många extraturer t.ex. nattetid med Malmöbor som var akut sjuka.

Fågelviken 1933 - 1934

Lantbrukare kör huggen sten till lastbryggan. Andre man från vänster är Arne Johansson

Köra sten från brotten

Ett vanlig arbete för traktens lantbrukare var att från brotten köra huggen sten till hamnen i Fågelviken. Arne minns att man kastade 500 smågatsten (knott) på varje lass. Hästarna fick arbeta hårt för det var inga vägar in i brotten utan bara stigar av stenskärv. En del lossades för hand, ibland tippades stenen direkt i skutornas lastrum. Arne minns också större båtar, upp till 3.000 ton som lastades. Stora båtar med flera lastrum lade till med ett lastrum mot bryggan, sedan flyttade de sig när de andra rummen skulle fyllas. På Härnäset fanns många stenbrott, det första startades vid Näverkärr av en västgöte som hette Karl Grund som sålde på Tyskland. Grund kom också på att tillverka en tablett som skulle vara för hälsan. Försäljningen gick dåligt, minns Arne. Då färgade Grund tabletterna och försäljningen ökade kraftigt.

Det fanns många stenbrott på Härnäset, skrotstenshögar som ligger kvar, ser du när kör ut till Ed. Bara härute arbetade mellan 50-60 stenhuggare, i Slävik byggdes bolagshus i två våningar för stenhuggarna. Här ute bodde många spännande personer, minns Arne. En hette Börjesson-Eld, han var stenhuggare, smed, konservator, foto graf och akrobat. En gång klättrade han upp i 15 meter hög kran där han balanserade på ett ben.

Terje W Fredh